

Lexilijst NL: A & B

Titel:	Lexilijst NL: A & B
Soort instrument:	Vragen- en/of invullijst
Doelgroep:	Meet de vroege taalontwikkeling van kinderen van 1;3 tot 2;3 jaar aan de hand van de actieve woordenschat.
Leeftijdsgroep:	01;03 - 02;03
Auteurs:	L. Schlichting & H. Lutje Spelberg
Jaar van uitgave:	2002
Uitgever:	Pearson Assessment and Information B.V.
Taalaspect:	Prelinguïstische communicatie, Semantiek, Syntaxis, Morfologie
Genormeerd:	Ja, in 2000/2001
Afnameduur:	Variabel, 30-45 minuten
Benodigheden:	Handleiding en lexilijsten
Waar te bestellen:	https://www.pearsonclinical.nl/

Extra informatie

De Lexilijst Nederlands is een herziene uitgave van de Lexilijst uit 1995 en is gebaseerd op nieuw onderzoek en nieuwe normgegevens. De lexilijst is een lijst met woorden en zinnen. De ouders kruisen aan welke woorden hun kind spontaan zegt. Daarbij is het niet van belang of het kind de woorden goed uitspreekt. Het gaat erom dat de ouder begrijpt wat het kind bedoelt (Schlichting & Lutje Spelberg, 2009). De vragenlijst bestaat uit twee gelijkwaardige lijsten van 263 woorden en 11 zinnen. De twee lijsten A en B zijn gelijk qua moeilijkheidsgraad en kunnen door elkaar gebruikt worden. Het is nuttig over twee vergelijkbare lijsten te kunnen beschikken, zodat één ervan als hertest kan worden gebruikt. De woorden van de Lexilijsten

zijn geordend in 15 semantische categorieën. Daarnaast is er een categorie Zinnetjes. Een aantal woorden en zinnen komt in beide lijsten voor. Op de lijsten is een drietal vragen toegevoegd, die betrekking hebben op de algemene condities van de taalvererving van het betreffende kind. Voor de lexilijsten NL A en B zijn per maand normen ontwikkeld. Deze worden uitgedrukt in de zogenaamde Lexiquotiënten (LQ's) (Pearson Assessment & Information, B.V.; Schlichting & Lutje Spelberg, 2009).

Doelgroep:

De lexilijst-NL is bedoeld voor kinderen van 15 tot 27 maanden. Kinderen die (nog) niet goed testbaar zijn kunnen wel al middels ouderrapportage met de Lexilijst onderzocht worden

Doelstelling:

Het meten van de vroege taalontwikkeling. De vroege woordenschatproductie is een goede maatgever voor de algehele taalontwikkeling. Uit onderzoek blijkt dat de taalproductie zoals gemeten met instrumenten als de Lexilijst hoog correleert met de taalontwikkeling in zijn totaliteit. Het is dus mogelijk de Lexilijst als indicatief instrument voor de algehele taalontwikkeling te gebruiken (uitgezonderd de pragmatiek). De lexilijst is door zijn vorm bij uitstek geschikt voor screeningsonderzoek omdat het instrument weinig arbeidsintensief is voor degene die de informatie verzamelt. Behalve als screeningsinstrument is de lijst ook inzetbaar voor het verkrijgen van diagnostische informatie met betrekking tot de actieve woordenschat (Pearson Assessment & Information, B.V.; Schlichting & Lutje Spelberg, 2009).

Taalaspect:

Algehele taalontwikkeling (uitgezonderd pragmatiek), woordenschat (receptief en productief).

Normering:

De Lexilijsten Nederlands A en B zijn genormeerd op een steekproef van 809 kinderen die in empirische groepen werden ingedeeld: 15, 17, 19, 21, 23, 25 en 27 maanden. Per leeftijdsmaand zijn drie stel normen ontwikkeld: algemene normen voor de gehele populatie, normen voor jongens en normen voor meisjes. De reden waarom aparte normen per geslacht zijn geconstrueerd, is dat de taalontwikkeling van meisjes over het algemeen sneller verloopt dan die van jongens. De testscore wordt uitgedrukt in een standaardscore: LQ

Betrouwbaarheid:

Als betrouwbaarheidscoëfficiënt is de paralleltestbetrouwbaarheid berekend. Voor de zeven leeftijdsgroepen zijn de correlaties tussen de twee lijsten als volgt: 25 maanden: 0.97; 17 maanden: 0.98; 19 en 21 maanden: 0.99 en 23, 25 en 27 maanden: 1.00. Deze waarden duiden op een zeer hoge betrouwbaarheid (Schlichting & Lutje Spelberg, 2002).

Validiteit:

In 2007 werden twee validiteitsstudies voor de Lexilijst NL en Lexilijst Begrip uitgevoerd. De eerste was gericht op het bepalen van de begripsvaliditeit. Bij het tweede onderzoek ging het om de predictieve validiteit. Voor verderde details van het valideringsonderzoek wordt er verwezen naar Schlichting & Lutje Spelberg, 2009. Met de tweetalige Lexiconlijsten is nog maar beperkt validiteitsonderzoek uitgevoerd (Schlichting & Lutje Spelberg, 2009).

Standaardisering:

Semi-gestructureerd. De lijst wordt ingevuld door de ouder(s)/verzorger(s) van het kind. Voor het invullen wordt uitleg gegeven door de therapeut. Voor de scoring en interpretatie van de ingevulde vragenlijst staat een uitgebreide beschrijving in de handleiding.

Evidentie:

-

COTAN-beoordeling 2005

Uitgangspunten bij de testconstructie:	Goed
Kwaliteit van het testmateriaal:	Goed
Kwaliteit van de handleiding:	Goed
Normen:	Voldoende
Betrouwbaarheid:	Goed
Begripsvaliditeit:	Voldoende
Criteriumvaliditeit:	Voldoende

Tijd van afname:

De afnameduur is variabel (minimaal 30-45 minuten), afhankelijk van de leeftijd van het kind. Het scoren door de professional duurt 2-3 minuten

Do's and Dont's

- De lexilijsten kunnen gebruikt worden door allen die bekend zijn met het zorgvuldig omgaan met gegevens en het nauwkeurig vaststellen van resultaten uit normtabellen (verpleegkundigen, jeugdartsen, logopedisten en peuterspeelzaalleidsters).
- De ouders/verzorgers van het kind vullen de lexilijst altijd thuis in. Het formulier wordt aan hen meegegeven of opgestuurd. Het is noodzakelijk dat zij daar één tot twee weken de tijd voor krijgen.
- Kinderen die achter zijn in hun taalontwikkeling hebben altijd problemen met de taalproductie, en in een kleiner aantal gevallen problemen met het taalbegrip. Het wordt daarom aanbevolen om altijd eerst de Lexilijst Nederlands af te nemen. Als de resultaten daarvan negatief zijn kan alsnog de Lexilijst Begrip afgenomen worden.

- Het wordt aanbevolen om bij risicogroepen de Lexilijst Begrip vanaf 21 maanden standaard in te zetten.

(Schlichting & Lutje Spelberg, 2002; Schlichting & Lutje Spelberg, 2009)

Referenties

- Evers, A., Frima, R.M., & Vliet-Mulder, J.C. van (2009). *COTAN Documentatie*. Amsterdam: Boom test uitgevers.
- Pearson Assessment and Information BV. (z.d). factsheet_lexilijst-nederlands. Verkregen op 27-09-2009 van Pearson.nl
- Pearson Assessment and Information BV. (z.d.). factsheet_lexilijst-begrip. Verkregen op 27-09-2009 van Pearson.nl
- Schlichting, J.E.P.T. & Lutje Spelberg, H.C. (2002). *Lexilijst Nederlands. Een instrument om de taalontwikkeling te onderzoeken bij Nederlandstalige kinderen van 15-27 maanden in het kader van vroegtijdige onderkenning*. Amsterdam: Pearson Assessment & Information B.V.
- Schlichting, J.E.P.T. (2006). *Lexiconlijsten Marokkaans-Arabisch, Tarifit-Berbers en Turks. Instrumenten om de taalontwikkeling te onderzoeken bij jonge Marokkaanse en Turkse kinderen in Nederland. Handleiding*. Amsterdam: JIP-Uitgeverij.
- Schlichting, J.E.P.T. & Lutje Spelberg, H.C. (2007). *Lexilijst Begrip: Een instrument om het taalbegrip te onderzoeken bij kinderen van 15-25 maanden in het kader van de vroegtijdige signalering*. Amsterdam: Pearson Assessment & Information B.V.
- Schlichting, L. & Lutje Spelberg, H. (2009). Lexilijsten en Lexiconlijsten, ouder vragenlijsten voor de taalontwikkeling. *Logopedie en Foniatrie* (6): 190-195. Digitale versie te verkrijgen via [deze link](#).